

Kentsel Köşelerin Morfolojik Özelliklerinin Kentin Sosyal Kullanımına Etkisi

Nur Yılmaz¹, Fazilet Duygu Saban²

Özet

Kentsel dokuda iki sokağın kesişimiyle oluşan köşeler, insanların karşılaştıkları bir buluşma noktasıdır ve kent formu içerisinde fiziksel öneme sahiptir. Kentsel dokunun kırılma noktası olarak tanımlanan köşelerin morfolojisinin kentlinin sosyal yaşamına etkisi üzerine araştırma sorusunu ve hipotezini temellendiren çalışmada, kentsel köşelerin kent yaşamındaki fiziksel ve sosyal varlığı irdelenmiştir. Bu anlamda çalışmanın amacı, kentsel köşelerin morfolojik özellikleri ile kentli yaşamının sosyalleşme potansiyelleri arasındaki ilişkiyi araştırmaktır. Bu amaç doğrultusunda kentsel köşelerin morfolojik gruplandırması; literatür incelemelerinde kentsel köşelerin morfolojik sınıflandırmasından elde edilen;

- Köşe parselde doluluk boşluk ilişkisi
 - Yarı açık (köşe binanın parselin bir kısmına oturması)
 - Kapalı (köşe binanın parselin şekli ile bütünleşmesi)
- Köşe binanın tanımladığı kent boşluğunun niteliği,
 - Meydan (köşe binanın tanımladığı kent köşesinin bir meydana açılması)
 - Sokak (köşe binanın tanımladığı kent köşesinde iki sokağın kesişmesi)
- Köşe parsel-bina ilişkisi
 - Bina Girişi Köşeden
 - Bina Girişi Yoldan
- Köşe parsel açısı (dik açılı, dar açılı, geniş açılı) olmak üzere dört ana başlıkta incelenmiş, belirtilen morfolojik sınıflandırmaya göre seçilen 25 adet köşe bina, kullanıcı anlamı üzerinden analiz edilmiştir.

Çalışma kapsamında ayrıca insanların bir olay, nesne veya deneyim hakkındaki görüşlerini keşfetmek amacıyla, kullanıcının zihnindeki kavramları anlamaya dayanan (Sanoff, 1991) "Çoklu Sınıflandırma Yöntemi" kullanılarak, kullanıcı bağlamında kentin sosyal yaşamına ilişkin izler araştırılmıştır. Elde edilen anlamsal sınıflandırma sonucunda sosyallik vurgusu barındıran kavramların hangi binalar ile ilişkilendirildiği tespit edilmiş ve kentsel morfolojik özellikler bakımından karşılaştırılmıştır. Sonuç olarak, kent kullanıcılarının hafızasında yer alan ve kent imgesi oluşturmaya yarayan köşe binaların kullanıcı algısı üzerinden tartışıldığı bu çalışmada, kentsel morfolojik özelliklerin kentsel köşelerin kullanıcı anlamına etkisi olduğu hipotezi belli noktalarda doğrulanmış, ancak kentsel morfolojik özelliklerden belirli bir tanesinin anlamlı bir şekilde öne çıktığı görülmemiş, dengeli bir şekilde sosyallik anlamına etkisi olduğu tespit edilmiştir.

Anahtar Kelimeler: Kent Morfolojisi, Kentsel Köşeler, Morfolojik Gruplandırma, Sosyal Kullanım.

1. Giriş

Kent formu, geçmişten günümüze, kentlinin sosyal-kültürel yaşamının kentin fiziksel biçimine (sokak düzeni, binalar ve arazi kullanımı) yansımadır. Bu fiziksel form yerin ruhunu oluşturur (Samules, 2004). Barke'a göre kent formu; doğal çevre, sokak dokusu, arazi dokusu ve bina dokusundan oluşmakta, köşeler kent formunda sokak dokusunun kesişim alanlarını, köşe binalar ise kesişim alanlarındaki yapıları tanımlamaktadır (2016).

¹ Arş. Gör. Dr., Çukurova Üniversitesi Mimarlık Fakültesi, Mimarlık Bölümü, nursurbahanli@gmail.com

² Prof. Dr., Çukurova Üniversitesi Mimarlık Fakültesi, Mimarlık Bölümü, duyugfazilet@gmail.com

Her yapı, kentsel kurguyu oluşturan bir öğedir. Kenti oluşturan öğeler arasında bütünleşik ve iç içe geçmiş bir ilişki bulunduğu ve bir mimari yapıyı var olduğu kentsel çevreden ayrı tasarlanmanın olanaksız olduğu savunulmaktadır (Izgi, 1999). Köşeler, kentsel kullanım içerisinde halkın ortak kullanımında olan önemli noktalardır. Köşe bina ile tanımlanmış, iki sokağın kesişiminde yer alan köşeler, bir dönüş, bir karşılaşma noktası; yarı açık bir alanla tanımlanmış kent köşeleri ise kişilerin buluşma ve odak noktası olarak kent belleğinde yer alırlar. Bu anlamda kentsel ölçekte tasarımcının köşeleri nasıl değerlendirdiği, kentsel mekânın tanımı, kent belleği ve anlamsal açıdan önemli parametreleri barındıran kentsel tasarım çalışmaları görülmektedir.

Kentsel köşeler,

- Kent içerisinde sokakların kesişimi ile oluşan yapı taşları,
- Sokakların birbiri içinden geçtiği kesişim noktaları,
- Kent içerisinde sosyal bir buluşma mekânı olarak tanımlanabilir (Greaney, 2015).

Montgomery (1998)' ye göre, yaşayan bir kamusal alanın anahtarı, insanların buluşma noktalarının ve aktivite mekânlarının mümkün olduğunca mekânsal tanımlamalarının yapılmasıyla elde edilmektedir. Montgomery canlılığı oluşturan buluşma mekânlarını kent bahçeleri, meydanlar ve kentsel köşeler olarak sıralamıştır (Carmona ve ark., 2003). Buna göre kentsel köşelerin varlığı kentin sosyal yaşamını olumlu etkileyen bir öğe olarak görülmektedir.

Amerikalı şehirci, sosyolog, gazeteci olan William H. Whyte, "The Social Life of Small Urban Spaces- Project For Public Spaces" (Küçük Kentsel Mekânların Sosyal Yaşamı- Kamusal Mekânlar Projesi) isimli çalışması, kent içerisinde canlı kamusal alanlar yaratan unsurları analiz etmeyi amaçlamaktadır. İnsanların kamusal alanlardaki davranışlarını araştıran antropolojik bir analiz çalışması olan kitapta kent köşeleri, kent kullanıcılarının sıklıkla durup sohbet ettiği, zaman geçirdiği mekânlar olarak analiz edilmiştir (Whyte, 1980).

Köşenin sosyallik vurgusu literatür araştırmalarında sıklıkla kent köşeleri ve kent imgesi kavramı ile beraber ele alınmıştır. İnsanların karşılaşma ve buluşma noktaları olan köşeler aynı zamanda kentlinin sosyalleştiği mekânlardır ve bu durum bir tasarım problemi olarak kentsel tasarım çalışmalarında yerini bulmuştur. Bir köşe dükkân, köşe başında rastlanılan bir tanıdık, kentin sosyal yaşamının bir parçasıdır. Sosyal mekânların yarattığı yakınlık hissinin kent dokusunda sağlanması kentte sosyallığı artırmaktadır (Carmona ve ark., 2003). Buna destek verecek şekilde, Rudlin ve Falk kentsel köşeleri, sosyal iletişim kurulacak mekânlar olarak tanımlamaktadır (Rudlin & Falk, 2009).

Sola-Morales ise, çağdaş kent eleştirisini kentin sosyal bileşenleri olan kent köşeleri üzerinden gerçekleştirmiştir. Ona göre, sıkıcı, tanımsız açık mekânlar, sıralı ve yalnız apartman bloklarıyla banliyöler, gece ve hafta sonları terk edilen şehir merkezindeki açık mekânlar, teknoloji parkları ve eğlence, alışveriş ve ticaret merkezlerine sahip çağdaş kent merkezlerinin, köşelerin stratejik ve sembolik varlığına ve bölgenin sosyal mimarisine de ihtiyacı vardır (Sola-Morales, 2004).

Kentsel köşeleri, kent yaşamı ve kentlinin sosyalleşme odağı olarak ele alan bu çalışmada, kullanıcı perspektifinden kentin kırılma noktası olan köşe noktaları irdelenmiş ve bu doğrultuda araştırma tasarımı kurgulanmıştır. Buna göre araştırmanın soruları, "Kentsel köşe noktalarının morfolojik özelliklerinin kullanıcı anlamı ile ilişkisi var mıdır?", "Kullanıcıların sosyal köşeler olarak tanımladığı köşe binaların kentsel morfolojik özellikleri nasıldır?" olarak belirlenmiştir. Buna göre çalışma kapsamında, kentsel köşeleri tanımlayan köşe binaların morfolojik sınıflandırılması, kullanıcıların seçilen binalar üzerinden elde edilen değerlendirmelerin anlamsal okuması ve anlam-morfoloji ilişkisinin analizi olmak üzere üç ana noktaya odaklanılmıştır.

1.1. Çalışmanın Amacı

Çalışma, köşelerin kentsel morfolojik özellikleri ile kullanıcı anlamları arasındaki ilişkiyi 'sosyallik' vurgusu üzerinden okumayı amaçlamaktadır. Bu çalışmada, kentsel köşeleri tanımlayan köşe binaların kullanıcı anlamları ile köşenin morfolojik özellikleri arasında bir bağlantı olup olmadığı

araştırma sorusu üzerinden, “Kentsel köşeleri tanımlayan köşe binaların tanımladığı kentsel alanların, dolayısıyla köşelerin kentsel morfolojik özellikleri, insanların sosyal etkileşimlerini etkiler ve kullanıcıların anlamları üzerinde etkilidir” hipotezi kurgulanmıştır. Bu anlamda çalışma, kentin sosyalleşme odağı olan kent köşelerini, kullanıcı anlamı üzerinden okumayı hedeflemiş, köşelerin sosyallik vurgusunu köşelerin kentsel morfolojik özellikleri ile karşılaştırarak kullanıcı bağlamıyla ele almayı amaçlamıştır.

2. Materyal ve Yöntem

Çalışma kapsamında, köşe binaların tanımladığı köşe biçiminin, soyut olarak, iki çizginin, iki farklı mekânsal sürekliliği tanımlayan hacmin; somut olarak ise iki sokağın, iki farklı dokunun kesişimini tanımlaması nedenleriyle kullanıcılar tarafından çeşitli faktörler ile algılandığı savı kabul edilerek araştırma yöntemi belirlenmiştir. Çalışma, kullanıcı anlamları ile köşe morfolojisinin karşılaştırılması üzerine kurgulanmıştır. Bu amaç doğrultusunda çalışmanın yöntemi kullanıcı anlamını, kullanıcıların kendi kavramları üzerinden aktarmasına olanak sağlayan, görsel araştırma yöntemlerinden Çoklu Gruplama Yöntemi (Multiple Sorting Task) olarak belirlenmiştir.

Çoklu Gruplama Yöntemi (Multiple Sorting Task), bireysel veya grup düzeyinde kullanıcıların zihnindeki anlamı yansıtan kavramsal sistemlerin esnek bir şekilde keşfedilmesine izin vermektedir (Canter, Brown & Groat, 1985). İnsanların bir olay, nesne veya deneyim hakkındaki görüşlerini keşfetmek ve kullanıcının zihnindeki kavramları anlamak için kullanılan (Sanoff, 1991) yöntem doğrultusunda, kullanıcıların köşe binaları anlamlandırırken ortaya koydukları kavramlar analiz edilerek, köşenin morfolojik özellikleri ile sosyal kullanımı arasındaki ilişki sorgulanmıştır.

Çalışma kapsamında araştırma tasarımında belirtilen süreç akış modeline göre yöntemin uygulanışı;

- Köşe binaların seçilmesi (*kentsel morfolojik gruplama*)
- Katılımcıların belirlenmesi
- Sorgulamanın uygulanması
- Kavramların “sosyal yaşam” vurgusu üzerinden analizi
- Karşılaştırma ve değerlendirme sıralaması ile gerçekleştirilmiştir (Şekil.1).

Şekil 1 Çalışmanın Süreç Akış Modeli

2.1. Çoklu Gruplama Çalışmasının Uygulanması

Çalışma kapsamında, kentsel morfolojik sınıflandırma sonucunda farklı morfolojik özellikler tanımlayan 25 adet köşe bina seçilmiştir (Tablo 1). Bu köşe binaların kentsel doku ile ilişkisi ve köşe binanın tanımladığı kentsel alan, köşe binaya giriş cephesi, parsel kullanım ilişkisi gibi kullanıcının kent kullanımına etkisi olabilecek kentsel morfolojik parametreler örneklem seçiminde referans olmuş, seçilen binalar fotoğraf baskısı halinde katılımcılara sunulmuştur.

Tablo 1 Çalışma kapsamında seçilen köşe binalar ve numaralandırılması

1 (Url1)	2 (Url2)	3 (Url3)	4 (Url4)	5 (Url5)
6 (Url6)	7 (Url7)	8 (Url8)	9 (Url9)	10 (Url10)
11 (Url11)	12 (Url12)	13 (Url13)	14 (Url14)	15 (Url15)
16 (Url16)	17 (Url17)	18 (Url18)	19 (Url19)	20 (Url20)
21 (Url21)	22 (Url22)	23 (Url23)	24 (Url24)	25 (Url25)

Kent morfolojisi bağlamında yapılan sınıflandırma, literatürden elde edilen bilgiler doğrultusunda;

- Köşe parselin doluluk boşluk ilişkisi (kapalı veya yarı açık),
- Köşe binanın tanımladığı kentsel alandaki açık mekânın niteliği (meydan veya sokak),
- Köşe binaya giriş (bina köşesinden veya yan cepheden),

Parsel açısı (dik, dar veya geniş açı) olmak üzere dört başlıkta ele alınmıştır. Her bir binanın morfolojik sınıflandırmasındaki yeri ve tanımı aşağıdaki tabloda belirtilmiştir.

Buna göre; köşe parsel doluluk boşluk ilişkisi başlığında yarı açık; alan olarak köşe binanın zemin katının parselin belli bir kısmına oturması durumunu, kapalı ise köşe binanın parselin şekli ile bütünleşme durumunu tanımlamaktadır. Köşe binanın tanımladığı kentsel alandaki açık mekânın niteliği parametresinde, sokak, köşe binanın tanımladığı kent köşesinde iki sokağın kesişmesi durumunu, meydan ise köşe binanın tanımladığı kentsel mekanın bir meydan ile bütünleşmesi durumunu tanımlamaktadır. Buna göre seçilen binalar sınıflandırılmış ve fotoğraf baskıları alınarak sorgulama çalışması aşamasına geçilmiştir.

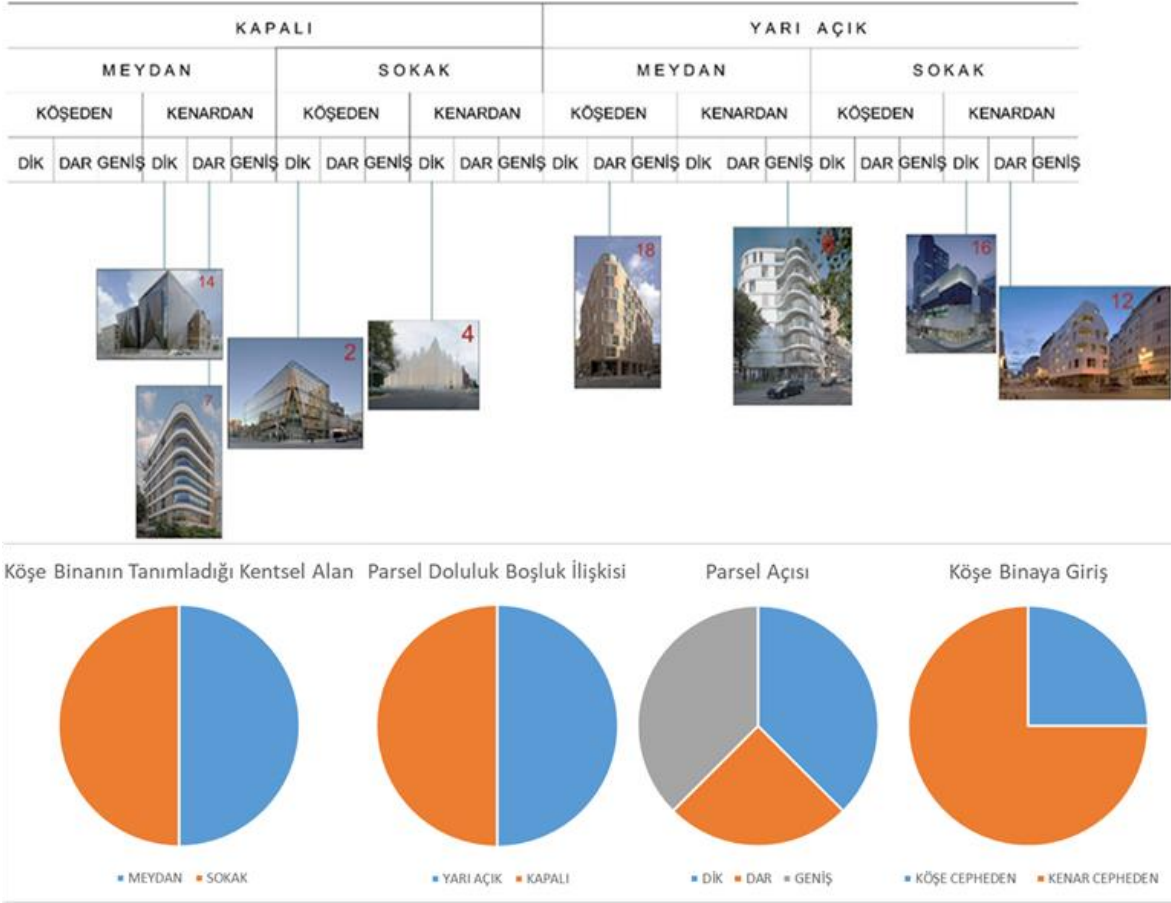
30 adet katılımcı ile yapılan birebir görüşmelerde katılımcılardan seçilen binaların fotoğraflarını benzer özelliklerine göre gruplamaları istenmiş ve bu gruplamalara kendi adlandırdıkları kavramlar ile başlık tanımlamaları beklenmiştir. Serbest gruplama yönteminin temel prensibine dayanan serbest çoklu gruplandırma, katılımcılar serbest bir şekilde sınıflama yapmaları doğrultusunda teşvik edilmiştir. Bu aşamada grup içindeki tüm fotoğrafları birbirine benzer özelliklerini düşünerek ayırmaları, herhangi bir fotoğrafı düşünebildikleri kadar farklı kategori grubuna yerleştirme ve istenildiği kadar grup oluşturabilme açısından özgür oldukları ifade edilmiştir. Kullanıcıların binalara atfettikleri anlamları kendi oluşturdukları kavramlar ile ifade etmeleri beklenen bu çalışma sonucunda elde edilen gruplar ve binalar karşılaştırılarak analiz edilmiş ve bulgular elde edilmiştir.

3. Bulgular: Kullanıcı Anlamı, Kent Köşesi ve Kentsel Morfoloji İlişkisinin Tartışılması

Yapılan gruplama çalışması sonucunda her bir binanın, katılımcılar tarafından hangi kavramlar kullanılarak gruplandırıldığı incelenmiş ve her bir bina için 30, toplamda 750 adet kavram elde edilmiştir. Katılımcıların ifade ettikleri kavramlar "sosyal yaşam" vurgusu üzerinden analiz edilerek içerisinde "sosyal, sıcak, yuva hissi, samimi" başlıklarını içerenler tespit edilmiştir. 2. Aşamada ise elde edilen kavramlarda kentin sosyal yaşamı ana fikrini yansıtan adlandırma ve tanımlamaların kullanıcılar tarafından hangi bina ile eşleştirildiği ve bu binaların morfolojik sınıflandırmadaki yeri analiz edilmiştir.

Buna göre; kullanıcıların ifade ettikleri kavramlar;

- Sıcak-samimi (12 ve 16 numaralı binalar),
- Sosyal-sıcak (2, 4, 14 numaralı binalar),
- Sıcak yuva hissi (6, 7, 18 numaralı binalar) olmak üzere üç başlıkta toplanmıştır.

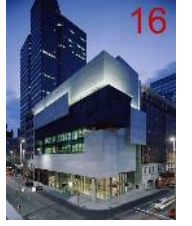
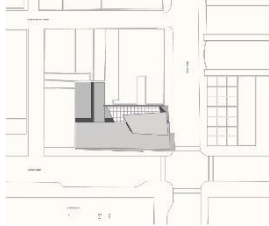

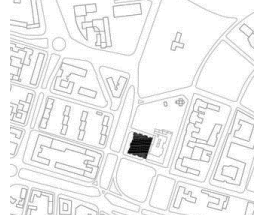

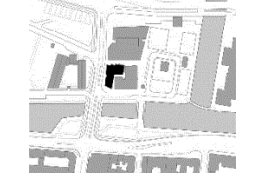

Şekil 2 Kullanıcılar tarafından sosyal olarak değerlendirilen köşe binaların morfolojik dağılımı

Seçilen 25 adet bina içerisinde 2, 4, 6, 7, 12, 14, 16 ve 18 numaralı binalar katılımcılar tarafından sosyal özellikleri ile ilgili kavramlarla anlamlandırılmıştır. Bu binalar kentsel morfoloji üst başlığında incelendiğinde parsel doluluk boşluk ilişkisi ve köşe binanın tanımladığı kentsel alan parametrelerinde dengeli bir dağılım olduğu görülmüştür. Söz konusu dengeli dağılım, kullanıcılar tarafından sosyallik vurgusu bulunan kavramlar ile anlamlandırılan sekiz adet yapının dördünün köşe binanın tanımladığı kentsel alan kategorisinde sokak iken, diğer yarısı da meydan kategorisinde yer almasıyla ortaya çıkmaktadır. Dolayısıyla eşit bir dağılım söz konusu olduğundan köşe binanın tanımladığı kentsel alanın kullanıcının sosyallik algısında etkili olmadığı söylenebilir. Benzer durum parsel doluluk boşluk ilişkisi başlığında da görülmüş, parsel açısı ve köşe binaya giriş parametreleri incelendiğinde, girişi kenar cepheden olan altı adet köşe bina sosyallik vurgusu ile anlamlandırılarak bir çoğunluk verisi elde edilmiştir. Parsel açısı kategorisinde ise üç adet bina dik açılı parselde, üç adet bina geniş açılı parselde ve iki adet bina da dar açılı parselde yer almış ve bu açıdan da dengeli bir dağılım olduğu görülmüştür (Şekil.2, Tablo 3).

Tablo 3 Çalışma kapsamında gruplandırılan köşe binalar ve numaralandırılmaları

Bina Fotoğrafı	Kentsel Morfolojik Tanımı	Kavram	Vaziyet Planı
	Parsel Doluluk Boşluk: Yarı Açık	Sıcak-Samimi	
	Köşe Binanın Tanımladığı Kentsel Alan: Sokak		
	Köşe Binaya Giriş: Kenar Cepheden		
	Parsel Açısı: Dar		
	Parsel Doluluk Boşluk: Yarı Açık	Sıcak-Samimi	
	Köşe Binanın Tanımladığı Kentsel Alan: Sokak		
	Köşe Binaya Giriş: Kenar Cepheden		
	Parsel Açısı: Dik		
	Parsel Doluluk Boşluk: Kapalı	Sosyal – sıcak	
	Köşe Binanın Tanımladığı Kentsel Alan: Sokak		
	Köşe Binaya Giriş: Köşe Cepheden		
	Parsel Açısı: Dik		
	Parsel Doluluk Boşluk: Kapalı	Sosyal – sıcak	
	Köşe Binanın Tanımladığı Kentsel Alan: Sokak		
	Köşe Binaya Giriş: Kenar Cepheden		
	Parsel Açısı: Dik		
	Parsel Doluluk Boşluk: Kapalı	Sosyal – sıcak	
	Köşe Binanın Tanımladığı Kentsel Alan: Meydan		
	Köşe Binaya Giriş: Kenar Cepheden		
	Parsel Açısı: Dik		
	Parsel Doluluk Boşluk: Yarı Açık	Sıcak Yuva hissi	
	Köşe Binanın Tanımladığı Kentsel Alan: Meydan		
	Köşe Binaya Giriş: Kenar Cepheden		
	Parsel Açısı: Geniş		
	Parsel Doluluk Boşluk: Kapalı	Sıcak Yuva hissi	
	Köşe Binanın Tanımladığı Kentsel Alan: Meydan		
	Köşe Binaya Giriş: Kenar Cepheden		
	Parsel Açısı: Dar		
18	Parsel Doluluk Boşluk: Yarı Açık	Sıcak	

	Köşe Binanın Tanımladığı Kentsel Alan: Meydan	yuva hissi	
	Köşe Binaya Giriş: Köşe Cepheden		
	Parsel Açısı: Dar		

Tasarımcılar, yapılı çevreyi oluştururken, oluşturdukları tasarımların sonucunu ve sosyal etkilerini merak etmekte, kullanıcıların sosyal ve psikolojik gereksinimlerine ne derecede yanıt verdikleri konusunda araştırmalar yapmaktadır (Polatoğlu, 2012). Yapılı çevrenin algısal faktörlere dayalı olarak kullanıcı tarafından değerlendirilmesi ile oluşturulan tasarım araştırması sonucunda amaç konu ile ilgili tasarımcının genel bir bilgi edinmesidir. Bu araştırmalar gerek tasarım öncesinde gerekse tasarım sonrasında yapılan ve farklı disiplinler ile iş birliği yapılarak, genel bir tasarım verisi oluşturmayı amaçlamaktadır. Bu çalışmada kentsel morfoloji, kentsel tasarım, mimari tasarım araştırmalarının birlikte ele alındığı deneysel bir araştırma süreci sonucunda farklı disiplinlere etki edecek değerlendirmeler ortaya koyulmuştur.

3. Sonuç ve Öneriler

Çevre-davranış çalışmaları, insan davranışları ile ve sosyo-fiziksel çevre arasındaki ilişkiyi araştırmaktadır. Çevre-davranış araştırmalarının kapsadığı görsel araştırma, tasarım sürecinde mimarların kamusal değerlere verdiği önemi vurgulayarak, halk ile yapılan görsel kalite araştırmalarının tasarıma katkısını incelemektedir. Bu çalışmada, fiziksel çevreyi oluşturan mimari öğelerin kenti oluşturduğu ve kentlinin anlamını şekillendirdiği ön bilgisi ile yola çıkılarak kentsel morfoloji çalışmaları ile çevre davranış araştırmaları arasında deneysel bir süreç tasarlanmıştır.

İki noktanın ya da düzlemin birleşiminden öte bir anlam ifade eden köşe formunun, farklı işlevlerin ve mekânların kesişme noktasını tanımladığı ve kent ölçeğinden bina ölçeğine kadar düzlemsel birleşimler ve kesişimler tanımlayan ve geometrik birleşimin ötesinde anlamsal kavramları içinde barındırdığı savunulmaktadır. Köşe binaların anlam araştırması üzerine odaklanan bu çalışma, anlam ve kentsel morfoloji ilişkisini kent köşeleri üzerinden araştırmıştır. Kullanıcıların, örneklemde belirtilen köşe binaları belli kavramlar ile gruplanmasında algısal birçok parametrenin etkili olabileceği kabul edilmekle birlikte, sosyallik vurgusunu ele alan bu çalışmada kentsel morfolojik özellikler temel parametre olarak kurgulanmıştır. Araştırma sonucunda elde edilen veriler parsel doluluk boşluk ilişkisinin, köşe binanın tanımladığı kentsel alan ve parsel açısı parametrelerinin köşenin sosyallik algısı üzerinde eşit oranda etkisi olmakla birlikte belirgin bir farklılık göstermediği, köşe bina girişi parametresinde ise kenar cepheden girişin belirgin bir şekilde sonucu etkilediği görülmüştür.

Sonuç olarak, kent kullanıcılarının hafızasında olan ve kent imgesi oluşturmaya yarayan köşe binaların kullanıcı algısı üzerinden tartışıldığı bu çalışmada, kentsel morfolojik özelliklerin kentsel köşelerin kullanıcı anlamına etkisi olduğu hipotezi belirli açılardan doğrulanmış, ancak kentsel morfolojik özelliklerden belirli bir tanesinin anlamlı bir şekilde öne çıktığı görülmemiş, morfolojik özelliklerin dengeli bir şekilde etkisinin olduğu tespit edilmiştir.

Son söz olarak kentsel çevreyi şekillendirmede mimarın ve mimarların çevre-davranış çalışmaları ile katkı sağladığı, insan faktörünü ve insandan elde edilen verilerin mimari tasarım, kentsel tasarım araştırmaları olduğu kadar kentsel morfoloji çalışmalarına da katkı sağlayacağı görülmüştür. Anlaşılmıyor Bu tür çalışmalar yalnızca morfoloji parametresi ile değil farklı anlamsal

parametreler ve algısal sorgulamalar eklenerek morfoloji çalışmalarının da anlam, çevre-davranış çalışmalarına katkı verecek bir parametre olarak zenginleştirilebileceği önerilmektedir.

Kaynaklar

- Barke, M. (2018). *The Importance of Urban Form as an Object of Study*. Oliveira, V. (editör) Teaching Urban Morphology. The Urban Book Series. Springer, Cham. https://doi.org/10.1007/978-3-319-76126-8_2
- Canter, D., Brown, J., & Groat, L. (1985). *A Multiple Sorting Procedure for Studying Conceptual Systems*. (M., Brown, J. ve Canter, D. Eds.). The Research Interview: Uses and Approaches, Academic Press, Londra, s.79-114.
- Carmona, M., Heath, T., Oc, T., & Tiesdell, S. (2003). *Urban Spaces-Public Places: The Dimensions of Urban Design*. Architectural Press, Oxford, 312 s.
- Greaney, D. (2015). *Visualising The Design Of Conditions For Urban Social Sustainability, Ambiances*, 1:1-15.
- İzgi, U. (1999). *Mimarlıkta Süreç: Kavramlar – İlişkiler*. Yapı – Endüstri Merkezi Yayınları, İstanbul, 255s.
- Montgomery, J. (1998). Making a City: Urbanity, Vitality and Urban Design. *Journal of Urban Design*, 3:93-116.
- Polatoğlu, Ç. (2012). *Mimarlıkta Görsel Etki ve Değerlendirme Yöntem ve Teknikleri*. Yıldız Teknik Üniversitesi Basım-Yayın Merkezi, İstanbul, 139s.
- Rudlin, D., & Falk, N. (2009). *Sustainable Urban Neighbourhood*, (2. Baskı), Architectural Press, ABD, 317s.
- Samuels V. O. (2004). *Urban Forms: The Death And Life Of The Urban Block*. Architectural Press An imprint of Elsevier. ISBN 2-86364-6028, 222 s.
- Sanoff, H. (1991). *Visual Research Methods in Design*. John Wiley & Sons Inc, New York, 223s.
- Solà-Morales, M. (2004). *Cities and Urban Corners. The Forum Barcelona 2004 as a Process of Innovation*, (4) 131-134.
- Whyte, W. H. (1980). *The Social Life of Small Urban Spaces. Project For Public Spaces*, Amerika Birleşik Devletleri, 125s.

İnternet Kaynakları

- URL 1: <https://www.archdaily.com/157395/ad-classics-haas-haus-hans-hollein> Erişim tarihi: 20.05.2019
- URL 2: <https://www.archdaily.com/213041/quartier-des-spectacles-aedifica>Erişim tarihi: 20.05.2019
- URL 3: <https://www.archdaily.com/7093/basque-health-department-headquarters-in-bilbao-coll-barreu-arquitectos> Erişim tarihi: 20.05.2019
- URL 4: <http://www.arkitera.com/proje/4376/szczecin-filarmoni-salonu> Erişim tarihi: 20.05.2019
- URL 5: <https://bwm.at/projekte/hotel-c/> Erişim tarihi: 20.05.2019
- URL 6: <https://www.dezeen.com/2016/02/02/villa-saxe-paris-ecdm-curving-glass-steel-apartment-block-housing/> Erişim tarihi: 20.05.2019
- URL 7: <http://www.arkiv.com.tr/proje/melodi-apartmani-/9960> Erişim tarihi: 20.05.2019
- URL 8: <https://www.archdaily.com/779274/aluminium-tip-babin-plus-renaud> Erişim tarihi: 20.05.2019
- URL 9: <http://www.studioniz.com/cannon-street> Erişim tarihi: 20.05.2019
- URL 10: <https://archello.com/project/clapham-manor-> Erişim tarihi: 20.05.2019
- URL 11: <https://www.archdaily.com/775902/house-of-dior-seoul-christian-de-portzamparc> Erişim tarihi: 20.05.2019
- URL 12: <http://www.n-o-a.fr/projet/10-logements-sociaux-a-paris-15eme,16> Erişim tarihi: 20.05.2019
- URL 13: <https://www.archdaily.com/901070/museum-tonofenfabrik-lahr-heneg-han-peng-architects> Erişim tarihi: 20.05.2019
- URL 14: <https://www.flickr.com/photos/barracuda666/21219996596> Erişim tarihi: 20.05.2019
- URL 15: <https://www.arkitektuel.com/dans-eden-ev/> Erişim tarihi: 20.05.2019
- URL 16: <https://www.archdaily.com/786968/ad-classics-rosenthal-center-for-contemporary-art-zaha-hadid-architects-usa> Erişim tarihi: 20.05.2019
- URL 17: <https://www.archdaily.com/804469/one-on-one-moreno-architecture> Erişim tarihi: 20.05.2019
- URL 18: <https://archi.ru/projects/world/8253/zhiloi-dom-wellington-house> Erişim tarihi: 20.05.2019
- URL 19: <https://miesarch.com/work/4036> Erişim tarihi: 20.05.2019
- URL 20: <https://www.archdaily.com/252959/hotel-topazz-bwm-architects> Erişim tarihi: 20.05.2019
- URL 21: <http://www.antoineregnault.fr/portfolio-items/myrha/#> Erişim tarihi: 20.05.2019
- URL 22: <https://www.icmimarlikdergisi.com/2015/05/13/tarihi-dokuda-yenilikci-tasarim-misa-otel/> Erişim tarihi: 20.05.2019

TÜRKİYE KENTSEL MORFOLOJİ AĞI

IV. KENTSEL MORFOLOJİ SEMPOZYUMU | Konya, 2023

MORFOLOJİNİN EVRİMİ: Geçmişten Geleceğe, Teoriden Pratiğe

- URL 23: <https://www.archdaily.com/107017/columbia-university-northwest-corner-building-rafael-moneo-davis-brody-bond-aedas-and-moneo-brock-studio> Erişim Tarihi: 20.05.2019
- URL 24: <https://archello.com/project/ftown-building> Erişim tarihi: 20.05.2019
- URL 25: <http://www.arkitera.com/proje/5455/getafe-kultur-merkezi> Erişim Tarihi: 20.05.2019